

Justiits- ja Digiministeerium
Suur-Ameerika 1
Tallinn 10122
info@justdigi.ee

Austatud minister

VIRU Elektrivõrgud OÜ pöördub Teie poole seoses mobiilsideoperaatorite kavadega lõpetada Eestis 2G mobiilsideteenuse osutamine.

Peame vajalikuks juhtida tähelepanu sellele, et 2G võrk ei ole Eesti taristu seisukohalt pelgalt vananev sidetehnoloogia. Seda kasutatakse jätkuvalt pika elueaga M2M-seadmetes, sealhulgas elektrivõrgu mõõte- ja andmesidelahendustes.

VIRU Elektrivõrkude elektrivõrgus on kasutusel 2G sidetehnoloogial töötavaid elektriarvesteid ja andmeside kontsentraatoreid. Meie esialgse hinnangu kohaselt võib muudatus puudutada suurusjärgus 22000 seadet.

Selliste seadmete kasutusega on pikk ning nende väljavahetamine üksnes mobiilsidetehnoloogia sulgemise tõttu tooks kaasa mitmeid miljoneid eurosid maksvaid täiendavaid investeeringuid ja suuremahulisi paigaldustöid. Elektrivõrguettevõtja seisukohalt on veelgi olulisem küsimus teenuse toimepidevuses ja kasutatavate sidesüsteemide töökindluses.

Probleem ei piirdu ainult elektrivõrguga. Euroopa Komisjoni 2026. aasta uuring käsitleb 2G/3G võrkude sulgemise mõju sõidukite 112-põhisele eCall-süsteemile ning toob välja vajaduse koordineeritud tegevuseks teenusekatkestuste vältimiseks. Uuringus käsitletakse ka ettepanekut säilitada vähemalt üks ahelkommuteeritud võrk vähemalt 2030. aastani.

VIRU Elektrivõrkude hinnangul ei ole põhjendatud 2G võrgu sulgemine enne, kui on terviklikult kaardistatud sellest sõltuvad kriitilise taristu seadmed ja teenused ning on tõendatud, et võrgu sulgemine ei kahjusta elutähtsate teenuste toimepidevust.

Sellest tulenevalt palume Justiits- ja Digiministeeriumil:

1. hinnata 2G võrgu säilitamise vajadust Eestis, lähtudes kriitilise taristu ja elutähtsate teenuste toimepidevusest;
2. kaardistada enne 2G võrgu sulgemist sellest sõltuvad kriitilise taristu seadmed ja süsteemid, kaasates elektri-, side- ja teiste oluliste taristuteenuste osutajad;
3. hinnata mobiilsideoperaatorite 2G sulgemise kavade mõju riigi toimepidevusele ja varustuskindlusele, mitte käsitleda küsimust üksnes operaatorite tehnoloogilise või ärilise otsusena;
4. kaaluda 2G teenuse säilitamist seni, kuni kriitilise taristu sõltuvus sellest on olulises mahus kõrvaldatud ning samaväärsed alternatiivsed sidelahendused tegelikult kasutusele võetud;
5. vältida pöördumatuid otsuseid 2G võrgu sulgemiseks enne mõjuanalüüsi läbiviimist ning riigi, mobiilsideoperaatorite ja kriitilise taristu ettevõtjate ühise seisukoha kujundamist.

VIRU Elektrivõrkude hinnangul peab kriitilise taristu toimepidevus olema tehnoloogilise efektiivsuse ja mobiilsideteenuste moderniseerimise kõrval iseseisev ning määrava kaaluga otsustuskriteerium. 2G võrgu sulgemine ei tohiks toimuda enne, kui riigil on kindlus, et sellest sõltuvad kriitilised süsteemid on tuvastatud, nende toimepidevus on tagatud ning olemas on reaalselt toimivad alternatiivid.

Palume Justiits- ja Digiministeeriumi seisukohta, kas 2G võrgu sulgemise mõju Eesti kriitilisele taristule on terviklikult hinnatud ning millistel alustel on võimalik tagada 2G teenuse jätkumine vähemalt seni, kuni kriitilise taristu sõltuvus sellest on kõrvaldatud.

Viru Elektrivõrgud OÜ on valmis esitama täiendavat infot meie võrgus kasutatavate 2G-põhiste seadmete kohta ning osalema probleemi üleriigilises kaardistamises.

Lugupidamisega

digiallkiri

Annika Haaviste
juhatuse liige
Viru Elektrivõrgud OÜ